

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 75/20
Liuksemburgas, 2020 m. birželio 25 d.

Sprendimas byloje C-36/20 PPU
Ministerio Fiscal

Teisminės institucijos, turinčios priimti sprendimą dėl neteisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio sulaikymo, gali gauti tarptautinės apsaugos prašymą ir turi informuoti suinteresuotąjį asmenį apie konkrečią tokio prašymo pateikimo tvarką

Asmuo, pareiškęs norą prašyti tarptautinės apsaugos kompetentingose tokius prašymus gauti institucijose negali būti sulaikytas motyvuojant tuo, kad nėra pakankamai vietos humanitarinės pagalbos centre

2020 m. birželio 25 d. **Sprendime *Ministerio Fiscal*** (*Institucija, galinti gauti tarptautinės apsaugos prašymą*) (C-36/20 PPU), priimtame pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą (PPU), **Teisingumo Teismas konstatavo, kad ikiteisminio tyrimo teismas, į kurį kreiptasi, kad jis priimtų sprendimą dėl neteisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio sulaikymo, yra viena iš „kitų institucijų“**, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2013/32¹ (toliau – Procedūrų direktyva) 6 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, kurios gali gauti tarptautinės apsaugos prašymų, nors pagal nacionalinę teisę nėra kompetentingos juos registruoti. Toks ikiteisminio tyrimo teismas turi informuoti prašytoją apie konkrečią tokio prašymo pateikimo tvarką. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad galimybės apgyvendinti humanitarinės pagalbos centre nebuvimu negalima pateisinti tarptautinės apsaugos prašytojo sulaikymo.

2019 m. gruodžio 12 d. Ispanijos jūrų gelbėjimo tarnyba netoli Gran Kanarijos salos (Ispanija) sulaikė valtį, kuria plaukė 45 trečiųjų šalių piliečiai, tarp jų – Malio pilietis VL; šie asmenys buvo nugabenti į Gran Kanarijos salą. Kitą dieną administracinė institucija nurodė išsiųsti šiuos asmenis iš šalies ir kreipėsi į *Juzgado de Instrucción nº 3 de San Bartolomé de Tirajana* (San Bartolome de Tirachanos ikiteisminio tyrimo teismas Nr. 3, Ispanija) su prašymu apgyvendinti juos sulaikymo centre. Po to, kai teisėjas informavo VL apie jo teises, šis išreiškė ketinimą prašyti tarptautinės apsaugos. Dėl vietų trūkumo humanitarinės pagalbos centre tas pats teismas nurodė apgyvendinti VL užsieniečių sulaikymo centre, kuriame turėjo būti nagrinėjamas jo tarptautinės apsaugos prašymas. VL tame teisme apskundė sprendimą jį sulaikyti, motyvuodamas tuo, kad šis sprendimas nesuderinamas su Procedūrų direktyva ir Direktyva 2013/33² (toliau – Priėmimo direktyva). Nagrinėdamas šį skundą, šis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl to, ar jį apima sąvoka „kitos institucijos“, kaip ji suprantama pagal Procedūrų direktyvos 6 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, ir ar jis gali gauti tarptautinės apsaugos prašymų. Taip pat jis pateikė Teisingumo Teismui klausimą dėl VL sulaikymo teisėtumo.

Pirma, Teisingumo Teismas patikslino, kad sąvokos „kitos institucijos, kurios <...> gali gauti [tarptautinės apsaugos prašymų]“ aiškinimas pažodžiui, ypač būdvardžio „kitos“ pasirinkimas rodo **Sąjungos teisės aktų leidėjo norą laikytis plataus požiūrio į institucijas, kurios, nors ir nėra kompetentingos registruoti tarptautinės apsaugos prašymus, vis dėlto gali jų gauti. Taigi ši sąvoka gali apimti tiek administracines, tiek teismines institucijas. Šį teiginį patvirtina kontekstinis minėtos nuostatos aiškinimas. Vienas iš Procedūrų direktyvos tikslų yra užtikrinti galimybę veiksmingai, t. y. kuo paprasčiau pasinaudoti tarptautinės apsaugos suteikimo**

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60).

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013, p. 96).

procedūra. Draudimas teisminei institucijai gauti tarptautinės apsaugos prašymus trukdytų pasiekti šį tikslą, visų pirma vykstant labai greitoms procedūroms, kai prašytojo apklausa teisme gali būti pirmoji proga pasinaudoti teise pateikti tokį prašymą. Taigi Teisingumo Teismas priėjo prie išvados, kad ikiteisminio tyrimo teismas, į kurį kreiptasi, kad jis priimtų sprendimą dėl neteisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio sulaikymo siekiant jį grąžinti, yra viena iš „kitų institucijų“, kurios gali gauti tarptautinės apsaugos prašymų.

Antra, Teisingumo Teismas nagrinėjo pareigas, tenkančias tokiam ikiteisminio tyrimo teismui, kaip „kitai institucijai“. Jis konstatavo, kad pagal Procedūrų direktyvos 6 straipsnio 1 dalies antrą ir trečią pastraipas **šis teismas privalo suteikti tarptautinės apsaugos prašytojams informaciją apie konkrečią tokio prašymo pateikimo tvarką. Taigi šis teismas laikosi šios direktyvos reikalavimų, kai imasi iniciatyvos informuoti trečiosios šalies pilietį apie jo teisę prašyti tarptautinės apsaugos.** Jei toks asmuo ikiteisminio tyrimo teisme išreiškė ketinimą pateikti tokį prašymą, tas teismas turi perduoti bylos medžiagą kompetentingai registruoti tokius prašymus institucijai, kad šis asmuo galėtų pasinaudoti Priėmimo direktyvos 17 straipsnyje numatytais materialinėmis priėmimo sąlygomis ir sveikatos priežiūra.

Trečia, Teisingumo Teismas nagrinėjo VL sulaikymo suderinamumą su Procedūrų direktyva ir Priėmimo direktyva. Pirmiausia jis pažymėjo, kad iš šių direktyvų matyti, jog **sąvoka „tarptautinės apsaugos prašytojas“ turi būti suprantama plačiai, todėl trečiosios šalies pilietis įgyja šį statusą nuo to momento, kai paprašo tarptautinės apsaugos.** Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad **norint „paprašyti“ tokios apsaugos nereikia jokių administracinių formalumų. Taigi to, jog toks asmuo išreiškia norą prašyti tarptautinės apsaugos „kitoje institucijoje“, kaip antai ikiteisminio tyrimo teisme, pakanka, kad jam būtų suteiktas tarptautinės apsaugos prašytojo statusas.**

Taigi Teisingumo Teismas konstatavo, kad nuo tos dienos, kai VL paprašė tarptautinės apsaugos, jo sulaikymo sąlygos reglamentuojamos pagal Procedūrų direktyvos 26 straipsnio 1 dalį ir Priėmimo direktyvos 8 straipsnio 1 dalį. Iš šių nuostatų, siejamų tarpusavyje, matyti, kad valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jis yra tarptautinės apsaugos prašytojas, ir kad sulaikymo pagrindai, sąlygos ir garantijos, kuriomis gali naudotis sulaikyti prašytojai, turi atitikti Priėmimo direktyvą. Kadangi šios direktyvos 8 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje išsamiai išvardyti įvairūs sulaikymą pateisinantys pagrindai, o galimybės apgyvendinti tarptautinės apsaugos prašytoją humanitarinės pagalbos centre nebuvimas neatitinka nė vieno iš šešių šioje nuostatoje nurodytų sulaikymo pagrindų, **VL sulaikymas nagrinėjamu atveju prieštaravo Priėmimo direktyvos reikalavimams.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127